

Vesaik Mukabili İhracat İşleminde Muhabir Banka Hataları



Reşat BAĞCIOĞLU

5 Kasım 2019

Bir dış ticaret işleminde tarafların uymaları gereken kurallar Uluslararası Ticaret Odaları (ICC – International Chamber and Commerce) tarafından ilgili broşürler yayımlanmak sureti ile belirlenmiştir. Vesaik Mukabili işlemler için URC 522 – Uniforms Rules for Collections / Tahsiller için Yeknesak Kaide ve Kurallar isimli broşür günümüzde dış ticaretten yolu geçen tüm tarafların sorumlulukları ve uymaları gereken kuralları ortaya koymaktadır.

Şöyle bir olayı inceleyelim;

Vesaik mukabili bir ihracat işlemi ile ilgili olarak , ülkemizdeki ihracatçımız malların gönderimini sağladıktan sonra, ithalatçıya ödeme karşılığı tevdi edilmek üzere, ithalatçının bankasına gönderilmek üzere tam takım ihracat vesaikini ihracatçının bankasına sunarak işlemi başlatıyor. İhracatçının bankası kendisine sunulan vesaike dair URC 522 Sayılı Bröşür hükümleri gereği gereken incelemeyi yaptıktan sonra, ihracatçının talimat mektubunda belirtilen her hususa bağlı kalmak kaydı ile bir üst yazı ile (banka talimat mektubu) ihracat evraklarını ithalatçının bankasına gönderir. Vesaik mukabili işlemde İhracatçının bankasının talimatı net ve açık olmalı.

Şöyle ki; *"Please deliver enclosed documents to the drawee against full payment of the invoice value at sight. In case of non-payment, do not deliver*

the documents. / Ekte sunulan evrakların fatura bedelinin tamamının ödenmesi karşılığında teslim ediniz. Ödeme yapılmaması halinde evrakları teslim etmeyiniz."

İthalatçının bankasının URC 522 Sayılı Bröşür Madde 6 'a (Madde 6 Görüldüğünde Ödeme / Kabul " **Belgelerin görüldüğünde ödeme yapılması öngörülüyorsa ibraz bankası ödeme için ibrazı gecikmeden yapmalıdır. Belgelerin ödenmesi için görüldüğünde ödeme dışında başka bir şart öngörülüyorsa, kabul şartında ibraz bankası kabul için ibrazı gecikmeden ödeme şartında da ilgili vade tarihinden geç olmamak üzere yapmalıdır.**") göre hareket etmesi gerekmektedir. Ancak azımsanmayacak ölçüdeki yurt dışı muhabir bankaları URC 522 Sayılı Bröşür Madde 6'nın hükümlerini bilmelerine karşın, kendilerine gönderilen vesaiki ithalatçıya bedelsiz olarak teslim ettirip, ithalatçının ordinosunu alarak malların gümrükten çekilmesini müteakip malları kullandığı gerçeğine çok kere rastlanmıştır. Kısacası muhabir banka / ithalatçının bankası, kendi müşterisi olan ithalatçısını kollamaktadır. Aradan makul bir süre geçtikten sonra fatura bedelinin gelmemesi üzerine, ihracatçının bankası vesaikin ödenme durumunu öğrenmek için akıbet mesajı çektiğinde ise ithalatçının bankası muhabir banka bu akıbet mesajına yanıt vermemektedir. Böyle bir durumda ihracatçı firma kendi çabaları ile ithalatçının ülkesindeki malların hala gümrüklerde bekleyip beklemediği konusundaki akıbetini kişisel olarak kendi ülkesindeki malları taşıyan nakliyeciyi firma aracılığı ile öğrenebilmektedir. İthalatçının ülkesindeki malların çekilmiş olması halinde, ihracatçının ülkesindeki nakliyeciyi firmanın vereceği bilgi şöyle olacaktır "Orijinal konşimento ibraz edilerek ordino verilmiş ve mallar ithal gümrüğünden ordino ibraz edilerek çekilmiştir."

Bu durumu tespit eden ihracatçı, edindiği bu bilgileri bir talimat mektubu ile kendi bankasına bildirip, ithalatçının bankasına tekrar akıbet mesajı çekilmesini, malların orijinal konşimento karşılığında ordino alınarak

çekildiğini bahisle, konşimentonun ise ancak URC 522 Sayılı Bröşür Madde 6 uyarınca teslimi öngörüldüğünden yine aynı bröşürün 26. / C.i Maddesi gereğince ödemenin gecikmeksizin gönderilmesi konusunda ultümatom gibi bir mesajın çekilmesini sağlar.

URC Madde 26 c. i. ÖDEME BİLDİRİMİ **“Tahsil bankası tahsil edilen tutar veya tutarları varsa kesintilerin dökümünü vermek ve fonların kullanıma sunulma yöntemini belirtmek suretiyle tahsil talimatının alındığı bankaya ödeme bildirimini gecikmeksizin göndermelidir”**

Burada sormak istediğim husus şudur;

İthalatçının bankasının Uluslar arası Ticaret Odaları'nın URC 522 Sayılı Bröşür'in ilgili maddelerine aykırı hareket etmesinden dolayı ihracatçı firmaya dolaylı bir şekilde zarar vermiştir. İhracatçı firma parasını zamanında tahsil edememekle birlikte likid olamamakta, ödeme planlaması aksayabilmekte, kredi kullanmışsa gereksiz yere bankasına faiz ödeme ve buna bağlı piyasada parasal taahhütlerini gecikmeli olarak yerine getirme riski ile karşı karşıya kalabilecek, ihracatçı firmanın piyasada itibar kaybına da yol açabileceği bir gerçektir. Kurallara uymadığı tespit edilen ithalatçının bankasının, ihracatçının tüm faiz giderleri ve ihracatçının bankasının gereksiz yere yaptığı yazışma, haberleşmeler için ihracatçı firmadan aldığı bankacılık hizmet masraf ve komisyonların ithalatçının bankasından talep edilmesi sizce uygun mudur?

Ayrıca ihracatçının gereksiz yere ödemek zorunda olduğu faiz, bankacılık hizmet masraf ve komisyonların tazmini için ithalatçının bankasından talep edilmesi konusunda, ihracatçının haklarını tereddütsüz savunan bir banka sizce ülkemizde mevcut mudur?

Kaynak : <http://www.satinalmadergisi.com/2019/11/05/vesaik-mukabili-ihracat-isleminde-muhabir-banka-hatalari/>